

10.06.08

Hjemmeeksamen Psyk 202A

Innholdsfortegnelse

Innledning.....	1
1. Spørsmål - Kvalitativ del.....	1
1.1 En interaktiv tilnærming.....	1
1.1.1. Mål.....	2
1.1.2. Konseptuelt Rammeverk	2
1.1.3. Forskningsspørsmål	3
1.1.4. Metode.....	3
1.1.5. Validitet	5
1.2. Intervjuspørsmålstyper	5
1.3 Intervjuspørsmål i denne undersøkelsen.....	6
2. Spørsmål - Kvantitativ del.....	6
2.1 Undersøkelsesproblem.....	7
2.2 Undersøkelsesopplegg.....	7
2.3 Analysemetode	8
2.3.1 Multippel regresjonsanalyse	9
2.3.2 Er resultatet signifikant?.....	10
2.4 Problematisering: Validitet og Reliabilitet.....	10

Innledning

Oppgavens problemstilling er som følger: *Hva er det som gjør at relasjoner opprettholdes?* Dette er et spørsmål som er av interesse for samfunnet som helhet, og for de enkeltmenneskene som hvert år rammes av skilsmisser. Antallet skilsmisser har økt de siste tiårene og ser nå ut til å ha stabilisert seg på i overkant av 10.000 skilsmisser årlig (Statistisk Sentralbyrå, 2007). Fenomenet er en påkjenning for dem det gjelder og dem rundt. I denne undersøkelsen vil det bli lagt opp til en kvalitativ og en kvantitativ undersøkelse som vil søke å belyse problemstillingen. I den kvalitative delen vil det bli foretatt en komparativ studie for å se hvordan personer som fortsatt er gift beskriver ekteskapet sitt, mot personer som har vært gjennom en skilsmisse beskriver sitt tidligere ekteskap. I den kvantitative delen vil vi se på hvorvidt tre uavhengige variabler kan predikere relasjonsstabilitet. Sammen kan disse undersøkelsene kanskje besvare problemstillingen.

1. Spørsmål - Kvalitativ del

Den kvalitative delen vil bli utført i lys av Maxwells(2005) interaktive tilnærming. Analysemetoden som foreslås å bruke er Interpretative Phenomenological Analysis(IPA) (Smith, 2008). Den vil bli nærmere presentert når metoder skal behandles under Maxwells interaktive tilnærming. IPA baserer seg på intervju som datainnsamling, det vil derfor bli gått nærmere inn på de ulike formene for intervju spørsmål en kan ta i bruk. For så gå inn på hvilke typer spørsmål en burde bruke i denne sammenhengen.

1.1 En interaktiv tilnærming

Maxwell(2005) kritiserer mye av litteraturen som er presentert innenfor kvalitativ forskning for at den er for ”stegvis” i sin tilnærming. De presenterer en enveissekvens av steg for å utføre kvalitative undersøkelser, hvor en starter med problemformuleringer og skal ende opp med en teori. Dette selv om man gjerne går tilbake til ulike nivå i løpet av prosessen. Denne måten å utforme design på passer dårlig for kvalitative undersøkelser da de ulike elementene gjerne endres og påvirker hverandre gjennom hele prosessen. Kvalitativ forskning er en pågående prosess som involverer å gå frem og tilbake mellom de ulike elementene i forskningen. Noen funn underveis i metodebruken kan gjøre at en vil gå tilbake og forme nye forskningsspørsmål, eller en kan oppdage ting i tidligere forskning/litteratur som får en til å omdefinere målene sine. På bakgrunn av dette utviklet Maxwell det han selv omtaler som en innovativ tilnærming på forskningsprosessen (Maxwell, 2005, s4). Han skiller mellom (se

undersøkelsen har for eksempel selv opplevd en skilsmisse, noe som nok vil være med på å påvirke forskerens forståelse av temaet.

1.1.3. Forskningsspørsmål

Mer enn noen annen del av designet vil forskningsspørsmålene være påvirket av, og påvirke de andre delene av prosessen. Maxwell peker derfor på at forskningsspørsmålene ikke må fastsettes for tidlig i prosessen, da det vil kunne gjøre at en overser andre viktige elementer, og foretar en Type 3- feil, som innebærer å besvare feil spørsmål. Forskningsspørsmålene skal spesifisere akkurat hva det er studiet skal forstå, og således spisse problemstillingen. Det skal fokusere studiet ved å relateres til ens teoretiske rammeverk og målsetting, og det skal være veiledende for hvilken metode en velger å ta i bruk og hvordan en skal forholde seg til validitetstrusslene. Et spørsmål en kan starte med i dette studiet kan være: *Hva er det som kvalitativt skiller personer i vellykkede ekteskap fra skilte personer, i deres forståelse av deres respektive ekteskap?*

Dette er et prosess-spørsmål(Maxwell, 2005), som spør om hvilken *mening(forståelse)* objektene(deltakerne) gjør seg om sin situasjon. I fht problemstillingen vil en på bakgrunn av dette spørsmålet kunne si noe om hva det er som gjør at noen relasjoner opprettholdes, og andre ikke. Det er viktig å påpeke at dette forskningsspørsmålet bare er foreløpig basert på mål, problemstilling og det konseptuelle rammeverket forskeren innehar. Under analysen og datainnsamlingen vil nye forskningsspørsmål kunne vise seg interessante.

Undersøkelsens foreløpige forskningsspørsmål stiller altså spørsmål om objektenes forståelse av deres situasjon. IPA er en metode som egner seg godt som analysemetode i denne sammenheng. Ved IPA søker objektene å forstå sin situasjon, og forskeren søker å forstå objektene som skal gjøre mening om sin situasjon(Smith, 2008; s.52)

1.1.4. Metode

Metoden er det som faktisk skal bidra til å kaste lys over problemstillingen og besvare forskningsspørsmålet. Valg av riktig metode vil derfor være avgjørende for hvorvidt en oppnår undersøkelsens mål. Her handler metode om utvalg av deltakere, datainnsamlingsredskap og analyseverktøy.

Når denne studien skal foreta utvalg av deltakere så vil det bli gjort med en målbesvisst utvelgelse som søker å plukke ut akkurat de deltakerne som kan gi svar på vår problemstilling. En går altså i motsatt retning i fht. til hva en gjør i kvantitative undersøkelser hvor en vil ha utvalg som er representative for populasjonen, . Men her er vi ikke interessert i

1.1.5. Validitet

Maxwell(2005) bruker den dagligdagse forståelsen av validitet som ser på en undersøkelses kredibilitet og korrekthet i sine forklaringer eller konklusjoner rundt et fenomen. Smith(2008) viser til at undersøkelsen må bli regnet som valid av andre forskere, dem som vil ta i bruk resultatene og av legfolk.

I denne undersøkelsen møter en, som i kvalitativ metode ellers, utfordringer i fht. validiteten og reliabiliteten i undersøkelsen. I motsetning til kvantitativ metode har en sjelden muligheten til å kontrollere for validitetstrussler på forhånd. En trussel er *forsker-bias* som kommer av forskerens subjektive antagelse og forutinntatthet om problemet. Her spiller det konseptuelle rammeverket en viktig rolle. Det er en stor fare for at de svarene objektene kommer med vil bli tolket i lys av den subjektive oppfattelsen forskeren allerede sitter med. En kan for eksempel tenke seg at siden forskeren i denne undersøkelsen selv har opplevd skilsmisse, så vil det kunne være med på å påvirke tolkningen av intervjuene. Dette kan håndteres ved at en før undersøkelsen gjør eksplisitt til kjenne ens egne vurderinger og hvordan disse kan komme til å påvirke forskningen. Hvordan har en tenket å håndtere dette? *Reaktivitet* er en annen form for validitetstrussel. I kvantitativ forskning forsøker en å så langt det er mulig å eliminere eksterne variabler som kan påvirke de variablene en vil undersøke. I kvalitativ forskning vil en ikke fjerne variablene, en søker heller å forstå hvordan påvirkning fra for eksempel intervjuer påvirker objektet i intervjusettingen, og heller bruke påvirkningen produktivt. En burde unngå klare trussler som ledende spørsmål, men å minimere påvirkningen er i seg selv ikke et mål for kvalitativ forskning.

1.2. Intervjuspørsmålstyper

I redegjørelsen om forskningsspørsmål ble det presentert hvor sentral den fasen var for resten av prosessen. Det er viktig å skille denne delen fra intervjuspørsmål. En kan si at intervjuspørsmålene skal formuleres på en måte som kan bidra til svar på forskningsspørsmålet. I en intervjusammenheng vil en ikke nødvendigvis stille kandidaten forskningsspørsmålet direkte, men stille han/henne flere spørsmål som samlet sett kan gi en svaret på det en lurer på. (Maxwell, 2005)

Hatch(2002) skiller mellom 5 ulike typer spørsmål som alle kan brukes i mer eller mindre grad ved et intervju: *Bakgrunnsspørsmål* er spørsmål som er rettet mot personens tidligere erfaringer og personlige bakgrunn. De er lette å svare på og kan gjøre kandidaten ”varm i trøya”. Svar som kommer kan eventuelt følges opp med andre typer spørsmål. *Deskriptive*

på om det vil være mulig å generalisere noen variabler til å kunne predikere relasjonsstabilitet i en hel populasjon.

2.1 Undersøkellesproblem

Tidligere har forskningen vist at faktorer som tilfredshet med partner(TP), vurderte alternativer(VA) og investering i ekteskapet(IE) predikerer binding til partner. De tre variablene TP, VA og IE er uavhengige variabler som sammen vil bidra til en samlet verdi av "Binding" som her ventes å ville påvirke den avhengige variabelen Relasjonsstabilitet. Binding regnes her som den samlede skåren på TP, VA og IE. Relasjonsstabilitet regnes som lengden på relasjonen, altså kan en si at verdien på kriterievariabelen relasjonsstabilitet er en proporsjonal størrelse av antall år i ekteskap.

- Problemstilling

Kan høye skårer på disse variablene predikere høyere relasjonsstabilitet?

- Hypotese(H_1)

i) Det antas å eksistere en positiv lineær sammenheng mellom skåre på binding og antall år i ekteskap(relasjonsstabilitet).

Med denne hypotesen blir nullhypotesen(H_0) for undersøkelsen:

i') Binding kan ikke predikere relasjonens varighet.

Logikken bak å utforme en nullhypotese er at dersom undersøkelsen kan forkaste nullhypotesen så kan vi godta at hypotesen stemmer. Nullhypotesen er en veldig presis påstand som sier at gjennomsnittet i populasjonene vil være helt like, altså vil ikke Binding påvirke relasjonsstabiliteten i noen grad. På denne måten kan vi presist finne frem til sannsynligheten for at resultatet av forskningen stemmer dersom nullhypotesen er sann. Vi forkaster nullhypotesen dersom sannsynligheten for at resultatene kommer av tilfeldige variabler er lav. Hvor lav skal oppgaven komme tilbake til.

2.2 Undersøkelsesopplegg

Undersøkelsen vil bli gjort i form av en longitudinell studie, hvor vi følger en ekteskapskohort over en periode på 20 år. Longitudinell undersøkelse er i følge Cozby(2005) den beste måten å undersøke om en variabel på et tidspunkt kan relateres til en annen variabel på et annet tidspunkt.

analyseverktøy som egner seg godt til denne typen analyse. Det vil videre bli redegjort for denne metoden. Som eksempel på test for å se på hvorvidt sammenhengen mellom variablene er signifikante vil F-testen bli presentert.

2.3.1 Multippel regresjonsanalyse

Det første steget i analysen vil være å sette opp en multippel lineær regresjonsfunksjon som viser hvordan binding (Y') øker med de tre uavhengige variablene.

$$Y' = a + b_1TP + b_2VA + b_3IE$$

I denne formelen er Y' graden av binding. " a " er kjæringspunktet og viser hvor høy grad av binding det vil være til partner dersom de andre variablene ikke var til stede. For eksempel kan det være en "kalkulativ" binding hvor en ser de evt. kostnadene ved å gå ut av ekteskapet. Altså tar " a " for seg variabler som ligger utenfor denne modellen. b_{1-3} viser stigningstallet i formelen. Det vil si hvor stort utslag de tre uavhengige variablene har og si for graden av Y' . Jo høyere b , jo mer vil variablene ha og si for bindingen.

Når verdiene av spørreundersøkelsene ved tidspunkt t_1 er analysert ved hjelp av denne regresjonsanalysen sitter en igjen med et tall som vil være verdiene av den multiple variabelen Binding. Gitt at nullhypotesen kan forkastes vil en høyere verdi på Binding predikere høyere relasjonsstabilitet. For å teste om denne sammenhengen stemmer vil det foretas en korrelasjonstest mellom Y' og t . For å teste dette bruker vi en multippel korrelasjonstest, R , som til forskjell fra en enkel korrelasjonstest, r , har en variabel(her: Y') som er dannet av flere variabler.

$$R = \frac{\sum(t - \bar{t})(Y' - \bar{Y}')}{\sqrt{\sum(t - \bar{t}) \sum(Y' - \bar{Y}')}}}$$

Kort fortalt sier denne formelen at korrelasjonen mellom våre to variabler er en funksjon av: Teller: Ta hvert enkelt ekteskap og se på ekteskapets lengde i fht snittet($t - \bar{t}$), multipliser det med ekteskapets bindingsvariabel i fht snittet($Y' - \bar{Y}'$). Summer sammen alle undersøkte ekteskap. Divider dette med Nevner: som er roten av summen av alle ($t - \bar{t}$), multiplisert med summen av alle ($Y' - \bar{Y}'$).

R vil gi et tall mellom -1 og +1 som sier noe om hvor sterk korrelasjonen mellom de to variablene er. Jo nærmere -1(negativ) eller +1(positiv) R er, jo sterkere er sammenhengen(klarere lineær sammenheng). Greer og Mulhern(2002) peker på at denne korrelasjonstesten har en svakhet, den svak for "uteliggere". Det vil si data som skiller seg drastisk fra trenden i dataene. En uteligger kan forandre resultatet på testen i stor grad, uten at

og den vil nok aldri bli publisert. En kan i forbindelse med dette undersøkelsesopplegget stille seg en rekke spørsmål om resultatenes validitet og reliabilitet. Hvilke utfordringer er det knyttet til spørreundersøkelser som datainnsamlingsmetode i kvantitativ forskning? Kan denne typen longitudinell studie gi resultater som gjør at vi kan si noe om årsaker knyttet til problemstillingen i oppgaven? Vil resultatene kunne generaliseres til hele populasjonen? Og sist men ikke minst, vil disse resultatene kunne være reliable mål på hva som kjennetegner stabil relasjonsatferd?

En kan skille mellom tre ulike typer validitet (Cozby, 2005) Begrepsvaliditet stiller spørsmål til hvorvidt variablene som brukes er godt nok operasjonaliserte. Operasjonalisering vil si å gjøre et begrep eller fenomen om til en numerisk verdi. Reflekterer den operasjonaliserte variabelen godt nok det teoretiske fenomenet vi vil se på? I denne undersøkelsen vil det være en utfordring å operasjonalisere de uavhengige variabelene. Dersom variabelen Tilfredshet med Partner har en høy begrepsvaliditet så vil det innebære at den faktisk måler det, og ikke noe annet som for eksempel "aksept av partner". Her stilles det høye krav til spørreundersøkelsen for at den vil gi så valide verdier på variablene som mulig.

Intern validitet vil si at en kan dra konklusjoner om årsakssammenhengene på grunnlag av den undersøkelsen en har gjort, og de dataene en har samlet inn. Dersom en undersøkelse har høy intern validitet vil en kunne konkludere med at prediksjonsvariablene faktisk er årsaken til endring i kriterievariabelen. For å sikre intern validitet er eksperimentell metode regnet som en god metode (Cozby, 2005), her kan en holde andre variabler konstante samtidig som en tester om den variabelen en vil teste faktisk fører til endring. I den typen undersøkelse som er utformet her lar det seg vanskelig gjøre av praktiske og etiske årsaker. Et longitudinelt studie med den formen for regresjonsanalyse som vi foretar her vil likevel kunne vurderes som intern valid dersom korrelasjonen mellom Relasjonsstabilitet og Binding viser seg høy (R nær 1). Ved selvrapport, som det spørreundersøkelser er har en ingen garanti for at folks svar er objektive eller ærlige. Noen vil kanskje komme til å fremstille ekteskapet som bedre enn det, som en form for selvbedrag. Men dersom dette skjer hyppig, vil det antagelig vise seg i resultatene fra korrelasjonstesten (R), og resultatene vil ikke bli regnet som signifikante.

Bibliografi

Cozby, P. C. (2005). *Methods in Behavioral Research*. New York: Mc Graw Hill Companies, Inc.

Greer, B., & Mulhern, G. (2002). *Making sense of data and statistics in psychology*. New York: Palgrave.

Hatch, A. J. (2002). *Doing Qualitative Research in Education Settings*. New York: State University of New York Press.

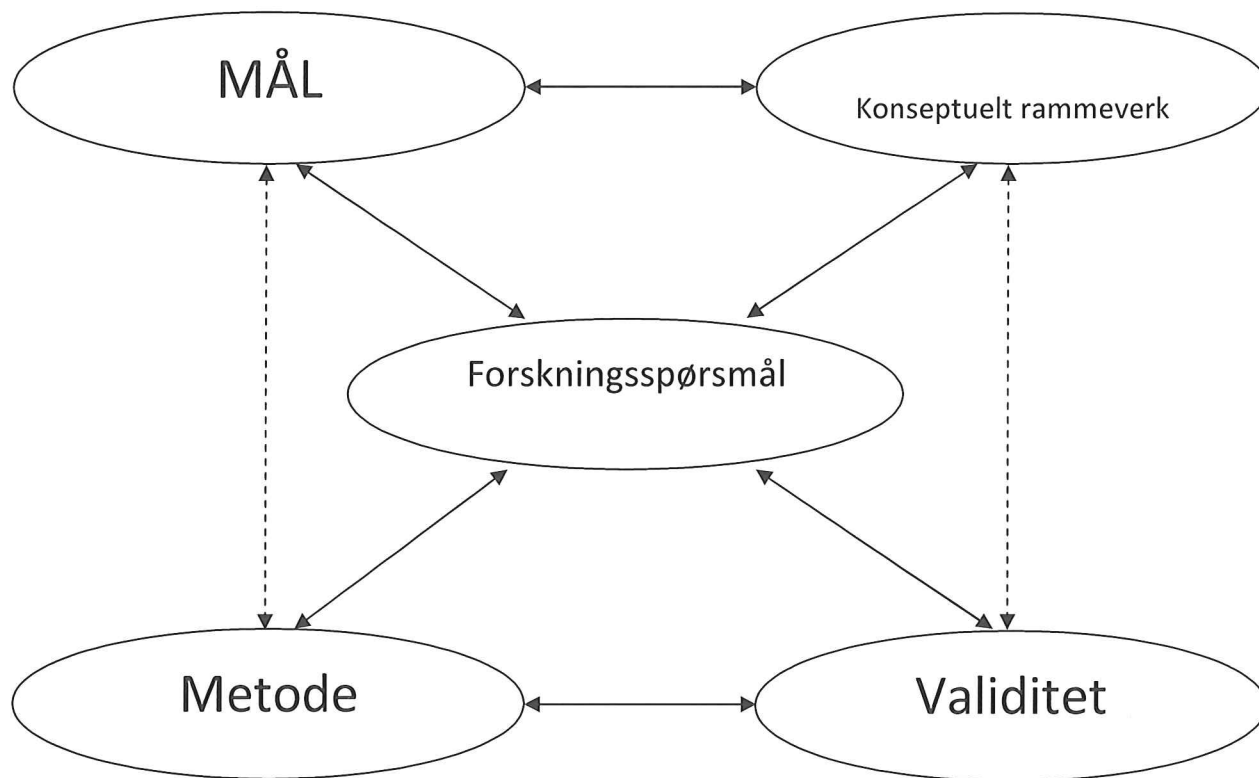
Maxwell, J. A. (2005). *Qualitative Research Design - An Interactive Approach*. Thousand Oaks: Sage Publications, Inc.

Smith, J. A. (2008). *Qualitative Psychology - A practical guide to research methods*. London: Sage Publications Ltd.

Statistisk sentralbyrå. (2007). *Statistisk Sentralbyrå*. Hentet fra <http://www.ssb.no/aarbok/tab/tab-094.html>

Statistisk Sentralbyrå. (2007). *Statistisk Sentralbyrå*. Hentet fra <http://www.ssb.no/aarbok/2007/tab/tab-100.html>

1.0 Maxwells interaktive modell for kvalitativ forskning

Appendiks 2

Modell for kvantitativ undersøkelse på relasjonsstabilitet

